

Fig. 170. INTERVALLES, 2002, 20 x 40 cm, acryl op paneel

ROME STICHTEN

Ook Palinurus, de naamgever van Connolly's pseudoniem, was een man van het water. Zijn relaas lees je bij Vergilius, want Palinurus was Aeneas' ervaren stuurman, de man die de vloot van de gevluchte Trojanen veilig tussen Scylla en Charybdis leidde, maar tenslotte aan zijn einde kwam nog voor Latium was bereikt en Rome gesticht, doordat hij op het dek in slaap viel en overboord ging. De meningen over zijn dood lopen uiteen. Sommigen zeggen dat de goden met hem een spelletje speelden, om Aeneas te dwarsbomen, anderen dat hij te melancholisch werd van die eindeloos grote tocht in Aeneas' dienst en dus onoplettend, misschien zelfs suïcidaal was. Had hij dan niet van tevoren kunnen weten dat wie met zijn boot of sloep de zee opgaat, aan een groot verhaal begint (Rome stichten!)? Of wist hij dat, en kwam zijn melancholie juist voort uit degout voor Aeneas' grote opzet, tegelijk wetend dat er niet aan te ontkomen viel, omdat leven en zin geven betekenen: jezelf in een verhaal begeven? Wist hij dat je daaraan niet kan ontsnappen, tenzij door overboord te gaan misschien, en je verlangen naar de zee voor goed te lessen, alle streven voltooid? De ironie wil dan dat die ontsnapping zélf weer een verhaal werd,

dat wij tot vandaag nog doorvertellen: het verhaal over Palinurus, of de geldige mythe over de man die aan de geldige mythe dacht te ontsnappen, en daarvoor zelf een mythe werd.

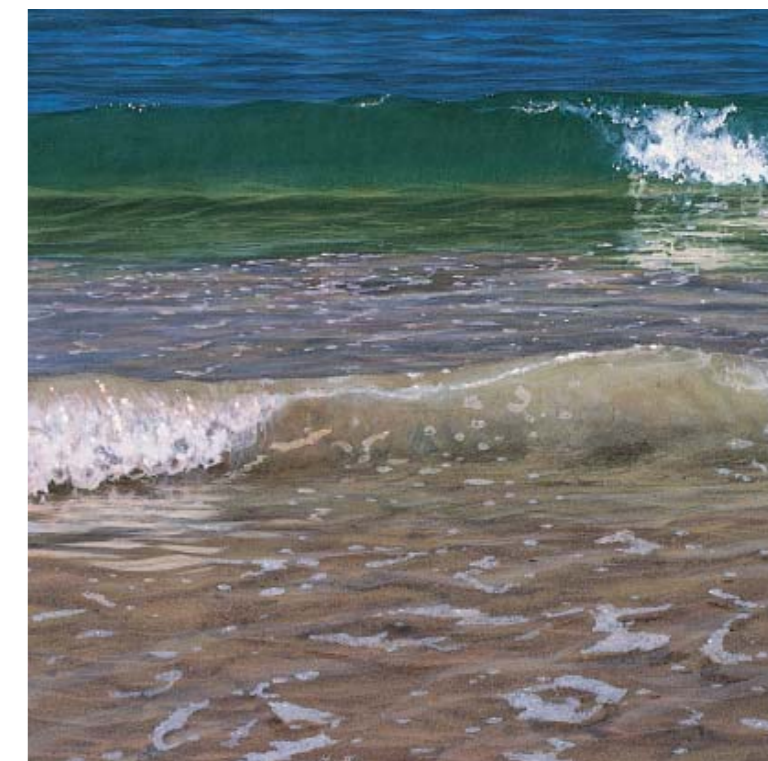
Ook bij Michel Buylen ligt een blauwe sloep te wachten op het water... Heeft hij er echt nooit van gedroomd één of ander Rome te helpen stichten? Er circuleren vandaag de dag geldige mythes genoeg waaronder een kunstenaar zijn schouders kan zetten of die hij kan contesteren: dat technologische vernieuwing vooruitgang is... dat het goed is voor je god te sterven... dat de media ons informeren over de wereld... dat de vrije markt zorgt voor een vrije maatschappij... Michel kaart dergelijke mythes niet aan in zijn werk. Ik denk dat hij ze eerder met wantrouwen tegemoet treedt, sommige zelfs met degout. Zo zit hij dan in het bootje van Palinurus, maar hij gooit zich niet in zee. Hij schildert haar, en met de gedachte van Corneille "Rome n'est plus dans Rome, elle est toute où je suis", verplaatst hij het centrum van een extern, universeel punt, naar zijn eigen wereld, en schildert hij zijn alledaagse omgeving, de natuur en de mensen rondom hem.

Rondom je kijken en schilderen wat je ziet, het meest eenvoudig realistisch recept: "Tout voir et

Fig. 171. AMBRES, 1999, 18 x 23 cm, acryl op paneel

Fig. 172. ZIG ZAG VAGUES, 2003, 20 x 20 cm, acryl op paneel

tout peindre", aldus Claude Lantier, een romanpersonage in *L'oeuvre* van Zola, voor wie Cézanne model stond. Lantier vergelijkt zichzelf met Noah, en zijn doeken met een grote ark waarin al het bestaande wordt ondergebracht. Daarmee resoneert een beeld van Plato, die kritische fan van de nabootsing, die stelde dat het totale, absolute kunstwerk zich allicht laat produceren door een spiegel naar alle kanten te keren, zodat je een beeld vangt van de zon, de hemel, het landschap, mensen, dieren, planten... Mocht hij het beeld nu lanceren, dan zou Plato de spiegel allicht vervangen door een camera die je naar alle kanten draait. Het werd in de twintigste eeuw verwoord in Christopher Isherwoods credo als kunstenaar: "I am a camera".

Hoezeer hij ook de mensen en de natuur rondom zich schildert, toch gaat dit soort realistische esthetica voor Michel Buylen zeker niet op. Hij huldigt haar niet en past haar niet toe, en wel om twee redenen: vooreerst *selecteert* hij heel consequent wat hij in beeld brengt. Er is geen sprake van 'tout peindre'. Hij ensceneert van bij de aanvang, namelijk in de fase van het voorbereidend fotograferen, door de keuze van specifieke thema's, door te kaderen, in te zoomen, te couperen, te selecteren in proefprints en digitaal te bewerken. Ten tweede transformeert hij het fotografisch materiaal heel grondig, zowel qua textuur, kleur, structuur en inhoud, door het om te zetten in acryl op paneel.

Geen sprake dus van "I am a camera". Hoe registrerend realistisch hij verder ook schildert en hoezeer hij ook het narratieve tracht te vermijden en op het eerste gezicht ook elke mogelijke mythe, een kunstenaar die zo bewust en actief ingrijpt op de gegevens uit de realiteit vertelt een verhaal, vertelt het ons vanuit een krachtig geloof, zij het misschien 'en sourdine'. Misschien is het zelfs een groot verhaal, zijn hoogst persoonlijke geldige mythe.

Dat Michel een verhaal vertelt en wil vertellen blijkt uit sommige titels. Dikwijls zetten ze je op het spoor van een bepaalde interpretatie, die veel verder kan reiken dan wat het beeld op het eerste gezicht zegt. Neem *L'ACADEMIE ET LA PERRUQUE* (FIG. 166), een quasi beschrijvende en ironische verwijzing